

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KOMENSKÉHO
KATEDRA PEDAGOGIKY

MANUÁL K VYPRACOVANIU, PREZENTÁCII A OBHAJOBE ZÁVEREČNEJ PRÁCE DPŠ

Adriana Wiegerová, Mária Matulčíková, Janka Medved'ová

BRATISLAVA 2024

MANUÁL K VYPRACOVANIU, PREZENTÁCII A OBHAJOBE ZÁVERČNEJ PRÁCE

© prof. PaedDr. Adriana Wiegerová, PhD., doc. PhDr. Mária Matulčíková, CSc.,
Mgr. Janka Medveďová, PhD.

Vydala Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta, 2024

1. vydanie

Vydané v elektronickej forme.

Obsah

ÚVOD	4
1. AKO VZNIKÁ ZÁVEREČNÁ PRÁCA	5
2. KONCEPCIA ZÁVEREČNEJ PRÁCE	6
3. SPOLUPRÁCA S KONZULTANTOM/KOU ZÁVEREČNEJ PRÁCE.....	8
4. ETICKÉ ASPEKTY ZÁVEREČNEJ PRÁCE	10
5. ODOVZDANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE	11
6. PRÍPRAVA NA OBHAJOBU	12
7. PRIEBEH OBHAJOBY ZÁVEREČNEJ PRÁCE, ZÁVEREČNÁ SKÚŠKA.....	14
ZÁVER.....	15
INFORMAČNÉ ZDROJE.....	16
PRÍLOHY	20

ÚVOD

Milé frekventantky a milí frekventanti DPŠ,

otvárate metodickú príručku, ktorá vás má sprevádzať pri písaní vašej záverečnej práce, v doplnujúcom pedagogickom štúdiu. Budete končiť základný modul, a preto vaše práce budú venované predovšetkým pedagogicko-psychologickým témam.

Tento manuál vám môže:

- pomôcť pri riešení praktických otázok a problémov,
- pomôcť zorientovať sa v spleti možností výberu zamerania práce,
- ponúknuť konkrétne návody na členenie práce.

Predložený manuál však nenahrádza konzultácie so školiteľom, konzultantom/kou vašej záverečnej práce. Je zostavený na základe skúseností z vedenia záverečných prác a nadväzuje na celý rad dokumentov, ktorých odkazy sú uvedené v závere. Je špecifický tým, že odporúčania konkretizuje na podmienky akademickej práce v oblasti pedagogiky.

Čaká vás tvorba uceleného akademického textu, na ktorom sa bude spájať vaše meno s menom Univerzity Komenského a s menom našej katedry. I preto nám všetkým záleží na tom, aby ste svoje dielko spracovali čo najkvalitnejšie.

1. AKO VZNIKÁ ZÁVEREČNÁ PRÁCA

VÝBER TÉMY ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Výber témy záverečnej práce je kľúčový moment, ktorý môže pozitívne, ale aj negatívne ovplyvniť nielen výsledok akademickej práce, ale aj celý jej priebeh.

Témy záverečných prác vypisujú učitelia katedry a študenti sa na témy prihlasujú. Témy sú zverejnené na webe katedry. Na témy sa treba prihlásiť, najskôr do 15. mája príslušného AR, u konzultanta/ky záverečnej práce.

Následne je potrebné vyplniť príslušné tlačivo – prihlášku záverečnej práce.

Tento postup má zabezpečiť hladké prihlasovanie a obmedziť riziko obsadenia jednej témy viacerými študentami. V administratívnom procese prihlasovania témy vašej záverečnej práce je vám k dispozícii aj **študijný poradca**. Jeho meno je zverejnené na stránkach Katedry pedagogiky FiF UK (<https://fphil.uniba.sk/kped/>).

Tento krok už máte mnohí za sebou. Záverečné práce DPŠ v základnom module majú **aplikačnú povahu**. V nasledujúcich riadkoch sa dozviete, čo to znamená.

Pri koncepčnom zameraní vašej záverečnej práce vám môže pomôcť **váš konzultant záverečnej práce**.

2. KONCEPCIA ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Kostrou dobrej práce je precízne spracovaná teoretická časť. A to bez ohľadu na typ práce. Dobrá teoretická príprava pomáha pri ukotvení témy. Dôležitou súčasťou prípravy teoretickej časti je:

- Zamyslieť sa nad kľúčovými slovami. Hovoríme o kľúčových slovách, preto by to nemali byť pojmy všeobecne známe, napríklad – dieťa, škola, rodina a pod. **To nie sú kľúčové slová.**
- Spracovať okruh domácich a zahraničných výskumov na tému vašej práce. Štúdiom domácich a zahraničných databáz, s využitím rešeršnej služby študent/študentka získa súbor textov. Na základe analýzy si potom zostaví súbor publikovaných výskumných štúdií, ktoré budú predmetom teoretických analýz.
- Dôležité je pracovať s **primárnymi prameňmi**. Možno sa niekedy zdá, že primárne pramene neexistujú. Nie je to pravda. Existujú vždy. A citovať primárne zdroje (nie sekundárne) je dôležitým predpokladom kvalitnej práce.
- Dôležitou súčasťou záverečnej práce je i abstrakt. **Abstrakt** je krátka výstižná charakteristika alebo aj výťah z diela či obsahu dokumentu. Pripravuje ho spravidla sám autor, aby mohol čitateľa v skratke informovať o obsahu práce. Abstrakt sa zverejňuje následne v databázových systémoch, povinne sa uvádza v slovenskom jazyku, ale odporúčaná je aj verzia v niektorom zo svetových jazykov, zvyčajne je to angličtina. Práve preto je jeho správne napísanie veľmi dôležité. Abstrakt určite nie je charakteristikou jednotlivých kapitol práce, čo je častou chybou predovšetkým v záverečných prácach.

Čo je aplikačná práca?

Pri tvorbe záverečných prác v DPŠ odporúčame siahnuť práve po tomto type. Oblúbe sa teší nielen vďaka prepojenosti teórie s praxou, ale hlavne vďaka autentickým pedagogickým skúsenostiam, s ktorými je tento typ práce spojený.

Podobne ako pri ostatných typoch záverečných prác, je východiskom štúdium odborných zdrojov a ich spracovanie. Dôležitou súčasťou týchto zdrojov sú už v praxi vyskúšané, verifikované, reflektované edukačné programy, diagnostické nástroje alebo komplexné pomôcky či edukačný softvér. Predmetom teoretickej reflexie a overovania môže byť súbor aktivít ako edukačný program, diagnostický nástroj, súbor didaktických hier, súbor postupov na riešenie vybraného problému. Špecifikum tohto typu práce spočíva v tom, že jeho aplikáciu musí sprevádzať zodpovedná osoba v pozícii pedagóga (učiteľ/ka, vychovávateľ/ka). V realizácii, overovaní a evaluácii programu plnia funkciu asistentov a hodnotiteľov.

Tvorba edukačného programu/projektu/sady hier a podobne má už zaužívané postupy a odporúčané zložky:

- a) názov programu/projektu a jeho anotácia
- b) cieľ pedagogického programu/projektu, (a rozvíjané kľúčové kompetencie)
- c) cieľová skupina (vek, charakteristické vlastnosti, môžu súvisieť so zameraním programu/projektu)
- d) vzdelávací obsah, obsahové okruhy, témy
- e) organizácia – časové údaje, prostredie, pomôcky
- f) evaluácia – možno odporučiť písomnú evaluáciu, ktorú spracuje študent/študentka a tiež asistent/asistentka, teda pedagogický zamestnanec. Do evaluačného procesu možno zahrnúť aj žiakov – a v závislosti od veku realizovať prostredníctvom rozhovoru, grafických hodnotiacich nástrojov a pod. K realizovanému programu možno vytvoriť metodickú príručku, nie je to však nevyhnutné.

Z jednotlivých častí je zrejmé, že aplikačné typy prác majú predovšetkým didaktické ukotvenie.

3. SPOLUPRÁCA S KONZULTANTOM/KOU ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Tvorba záverečnej práce spočíva v spolupráci frekventanta/ky s vedúcim práce. Do tejto spolupráce vstupujú obidve strany s určitými očakávaniami, rolóvými, sociálnymi, ktoré vymedzíme nižšie.

Konzultant/ka by mal s vami spolupracovať v rámci konzultácií. Nie je spoluautorom práce, nie je ani jej direktorom. Vašu prácu však konzultuje, preto je jeho meno v záverečnej práci uvedené.

Úlohou konzultanta/ky práce je:

- sledovať výstižnosť formulácie cieľa práce, jeho správnu kontrolu v závere práce,
- kontrolovať abstrakt a kľúčové slová,
- ďalej koordinovať celkovú koncepciu práce,
- sledovať logickú štruktúru práce,
- konzultovať vhodnosť zvoleného postupu, adekvátnosť didaktického zamerania aplikačnej práce,
- hodnotiť adekvátnu prácu s literárnymi zdrojmi.

Dobrou praxou je tiež spoločné zhrnutie záverov každej konzultácie a rekapitulácia úloh na obdobie do nasledujúceho stretnutia.

Pri prácach na jednotlivostiach by obe strany mali mať na zreteli názov práce a dohodnutú štruktúru práce. Spolupráca s konzultantom/kou záverečnej práce a frekventantom/kou je previazaná i so študijným poriadkom. Takýto dokument má i naša fakulta.

Od konzultanta/ky práce nemožno očakávať:

- rozhodovanie za frekventanta/ku, konzultant/ka nie je spoluautor,
- niekoľkonásobnú kontrolu rukopisu,
- opravu gramatických chýb a ďalších formálnych aspektov práce (gramatické chyby sú však reálnym dôvodom pre neprijatie práce k obhajobe),
- pozývanie na konzultácie,
- pátranie po frekventantovi/ke,
- spracovanie písomných podkladov (prihláška a podobne),
- konzultácie cez prestávky vyučovania, na chodbe, počas obeda.

Z praxe tvorby záverečných prác sa ukázalo niekoľko chybných očakávaní frekventantov, ktoré následne skomplikovali vzťah spolupráce.

Po vytvorení záverečnej práce píše konzultant/ka záverečnej práce odborný posudok (príklad je v prílohe tohto manuálu, v ktorom sa posudzuje aj miera samostatnosti práce frekventanty/ky). Preto by mal frekventant/ka na konzultácie prichádzať s otázkami.

Spracovanie záverečnej práce prebieha na báze ľudského vzťahu, do ktorého môžu vstúpiť omyly a nedorozumenia. Vo všetkých prípadoch platí, že východiskovým základom dobrého vzťahu je zdvorilá komunikácia. Dôležitou súčasťou vzťahu medzi konzultantom/kou práce a frekventantom/tkou je aj dôvera.

4. ETICKÉ ASPEKTY ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Závěrečná práce je typom akademickej práce, a preto sa na jej tvorbu a prezentáciu vzťahujú všeobecné etické princípy. Prirodzene sa očakáva, že autor/autorka bude rešpektovať príslušné publikačné pravidlá, vychádzajúce z etických štandardov, ktorými sú pravdivosť, poctivosť a čestnosť. Tieto štandardy sú vo svete vedy známe ako *scientific integrity* a sú späté aj s autonómiou a zodpovednosťou autorov.

V závěrečnej práci sa treba pridržiavať princípov vedeckej etiky, a to: objektivity a pravdivosti, osobnej poctivosti a čestnosti, ktoré veľmi úzko súvisia s princípom originality, teda nespochybniteľného autorstva akademickej práce.

Vzhľadom na pedagogické zameranie závěrečných prác k aktuálnym etickým štandardom patria úcta k človeku, rešpekt voči ľudskej dôstojnosti, slobode jednotlivca, rešpekt voči právam dieťaťa, rešpekt voči slobode názorov a presvedčení v kontexte všeobecných ľudských práv.

Upozorniť treba, že k porušovaniu etického kódexu a autorského zákona v praxi dochádza veľmi často z neznalosti. **Vystríhať sa treba týchto chýb:**

- Využitie informačného zdroja bez uvedenia príslušného prameňa,
- Nepresné citácie, v ktorých nie je jasné, kde končí cudzia myšlienka,
- Parafrázovanie cudzích myšlienok budí dojem autorského vyjadrenia,
- Citovanie pripisovaním autorstva neprávom tomu, kto z pôvodného zdroja myšlienky prebral (najčastejšie sa to týka právnych myšlienok, ktoré analyzujú napríklad autori učebníc). Citovať treba zákon alebo iný príslušný právny predpis
- Zanedbanie autorstva časti diela (kapitoly) v prípade diela pod kolektívnym vedením editora, neuvedením príslušnej plnej citácie,
- Neuvedenie spoluautora, spoluautorov, pokiaľ ide o spoločnú prácu viacerých autorov,
- Privlastnenie si prekladu myšlienok alebo diela zahraničného autora/autorky, bez uvedenia príslušnej citácie.

Akademickí pracovníci už poznajú i niektoré študentské stratégie využívané pri tvorbe závěrečných prác. Ide tu o kontakt s tzv. umelou inteligenciou. Preto odporúčame si pozrieť: [Etika umělé inteligence \(aidetem.cz\)](https://aidetem.cz). Závěry kontroly vyhodnocuje váš konzultant/ka závěrečnej práce.

Vašu prácu môžete preveriť testom originality, je však iba spätnou väzbou pre vás a do závěrečnej skúšky sa nezapočítava.

5. ODOVZDANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Po kontrole, schválení textu a jeho poslednej redakcii autorom/autorkou záverečnej práce prichádza čas na odovzdanie práce.

Frekventant/ka vkladá svoju záverečnú prácu do AIS2. Proces odovzdania práce do detailov približujú manuály dostupné na: <https://uniba.sk/o-univerzite/fakulty-a-dalsie-sucasti/cit/citps/ais/zaverecne-prace/>. V AIS2 sa vyplňajú aj licenčné zmluvy. Licenčným dokumentom dáva frekventant/ka súhlas k tomu, že dáta získané výskumom na pôde FiF UK nebudú zneužívané inými stranami. Inými slovami, nebudú použité v inej záverečnej práci.

Aby mohla komisia adekvátne reagovať na otázky z diskusie je vhodné, aby mala k dispozícii 1 exemplár vašej záverečnej práce. Ten je potrebné odovzdať týždeň pred obhajobou v jednoduchej krúžkovej väzbe na sekretariáte katedry.

Je na vašom rozhodnutí, či tlačenu podobu vašej záverečnej práce odovzdáte aj vášmu konzultantovi/ke práce.

V čase od odovzdania záverečnej práce po stanovený termín štátnych skúšok (obhajob) sa stredobod diania prenáša na konzultantov/ky . Počas tohto obdobia pripravujú posudky. Ich vloženie do AIS2 je nutné najneskôr do **troch dní pred obhajobou**.

Vzory posudku a jednotlivé kategórie, ktoré sú podľa typu práce hodnotené, sú súčasťou prílohy tohto manuálu.

Posudok by mal stimulovať odbornú diskusiu. Preto sa aj často stáva, že posudok vyznieva prísnejšie a kritickejšie.

Je úlohou frekventanta/ky obstať v odbornej diskusii a svoju prácu si obhájiť pred komisiou.

Komisia záverečnej skúšky je minimálne 4-členná a všetci členovia a členky komisie sú s prácou oboznámení vďaka prezentácii frekventanta/ky a na základe odborných posudkov.

6. PRÍPRAVA NA OBHAJOBU

Ak odovzdáte do systému svoju prácu a prečítate si posudky, nastáva obdobie, ktoré je spojené s vašou prípravou na obhajobu diela, ktoré ste vytvorili.

Obhajoba záverečnej práce je samostatným predmetom. Obhajoba je zložená z niekoľkých častí:

- prezentácia,
- prečítanie posudku konzultanta/ky,
- reakcia frekventanta/ky na posudok,
- rozprava k práci s členmi komisie.

Ako prezentovať záverečnú prácu tak, aby bola prezentácia stručná, výstižná a zaujímavá?

Frekventanti často padajú do pasce prerozprávania obsahu jednotlivých kapitol, vystúpenie sa natáhuje, nezriedka musí zasiahnuť predsedajúci komisie, a tým sa obhajoba stáva pre frekventantov nepríjemná. Prezentácia teda nemá byť zameraná na charakterizovanie jednotlivých kapitol práce.

Riešením je sústrediť sa na to podstatné. Veľmi stručne povedať o **motivácii výberu témy, jasne prezentovať cieľ práce, metódy práce a jej najdôležitejšie výsledky.**

Prezentovanie záverečnej práce je spojené s prípravou elektronickej prezentácie.

Ako má vyzerat' dobrá prezentácia? Má mať:

- **Maximálne 10 slajdov**, pričom prvý je úvodný a posledný je zoznamom použitej literatúry. Samotnej práci je teda venovaných 8 slajdov.
- V prezentácii by mali byť predstavené ciele práce, kľúčové slová (jeden slajd),
- Jeden slajd by mal byť venovaný základným koncepčným východiskám,
- Zhruba 4 slajdy sú k dispozícii na prezentáciu samotnej práce autora/ky,
- Dva slajdy sú venované zhrnutiu a záverom,

Čas prezentácie by nemal presiahnuť 10 minút, **optimálny čas je 7 minút.** Frekventant/ka prezentáciu **nečíta**, ale komentuje text na slajde.

Pripraviť sa treba aj na vlastnú obhajobu, t.j. odpovede na pripomienky, otázky a námety z posudkov. Často sú otázky a pripomienky v posudku uvedené zvlášť a príprava si vyžaduje dôkladné premyslenie každej jednotlivej otázky či pripomienky. Osvedčilo sa túto prípravu spracovať písomne v podobe prezentácie. Na samotnej obhajobe by frekventant/ka mali odpovedať spontánne a nečítať z papiera.

Pri obhajobe odporúčame prostriedky efektívnej komunikácie, nebrániť sa ostro a vonkoncom nie nezdvorilo.

Ku kultúre obhajoby academickej práce patrí aj slušné oblečenie, kultivované vystupovanie a primerané využívanie prostriedkov neverbálnej komunikácie. K tomu vám dopomôže včasná a dôkladná príprava. Dôležitý je taktiež dostatočne dlhý spánok.

7. PRIEBEH OBHAJOBY ZÁVEREČNEJ PRÁCE, ZÁVEREČNÁ SKÚŠKA

Každá skúšková situácia je stresom, a to platí aj na obhajobu záverečnej práce. Pokiaľ je posudok odporúčací, znamená to, že tá časť skúšky, ktorá sa týka písania práce, je v poriadku. Následne je však potrebné sústrediť sa na priebeh obhajoby.

Skúška je komisionálna. To znamená, že jej priebeh riadi predseda/predsedníčka komisie záverečnej skúšky. Treba sústrediť pozornosť na pokyny, ktoré určujú priebeh skúšky.

- Spravidla vás na skúške privíta a predstaví predseda/predsedníčka skúšobnej komisie. Vyzve vás, aby ste prezentovali, predstavili vašu prácu.
- Prezentujete svoju prácu pomocou príslušných prezentačných programov (Power-Point, Prezi a iné).
- Následne obhajoba pokračuje prezentáciou posudku.
- Potom dostávate slovo a odpovedáte na pripomienky, otázky a námety z posudku konzultanta/ky vašej práce. Je slušné poďakovať sa za posúdenie rukopisu a otázky, pripomienky a námety k záverečnej práci.
- Pokiaľ z neverbálnej komunikácie usúdite, že odpoveď nie je prijatá, môžete sa spýtať, či je vaša odpoveď adekvátne, prijateľná, dostačujúca.
- Spravidla sa však účastníci ozvú a doplnenie si vyžadujú.
- Často sa u frekventantov dostavuje stres a bežné podnety chápu ako chybu.
- Ak máte pochybnosti o tom, či dobre rozumiete doplňujúcej otázke, treba to komunikovať.
- Predseda/predsedníčka komisie moderuje priebeh obhajoby, pýta sa konzultanta/ky, či sú s odpoveďami spokojní a následne obhajoba prechádza do diskusie, v ktorej sú zapojení aj ostatní členovia/členky skúšobnej komisie.
- Živá diskusia k téme záverečnej práce je dobrou spätnou väzbou pre frekventanta/ky. Treba počítať s tým, že z komisie dostanete aj otázky z okruhu už absolvovaných predmetov, budú sa týkať témy vašej práce.

Nech vás neprekvapí, ak sa na obhajobe zúčastnia aj iní hostia. Obhajoba je typom verejnej skúšky, neverejná je iba tá jej časť, v ktorej vás skúšobná komisia komplexne hodnotí.

Obhajobu záverečnej práce uzatvára predseda/predsedníčka komisie. Výsledok tejto skúšky sa dozviete po rozhodnutí, ktoré prijme skúšobná komisia. **Hodnotenie obhajoby nemusí byť identické s hodnotením v posudku (teda so známami od konzultanta/ky práce).**

V prípade, že sa vám nepodarí záverečnú prácu obhájiť, môžete tak urobiť po roku zdokonaľovania už začatej práce alebo po spracovaní pozmenenej či novej témy práce.

ZÁVER

Ak ste si tento manuál prečítali, ste určite pripravení vstúpiť do tvorivého obdobia.

Pri tvorbe práce počúvajte nielen svoj rozum, ale aj srdce. Vnímajte, čo vás zaujíma, prípadne, čo vám bráni uplatniť tvorivý potenciál.

S vašim konzultantom/kou práce môžete hovoriť nielen o obsahových, ale aj o procesuálnych otázkach tvorby vašej práce. Máte možnosť konzultovať vašu tému aj s inými učiteľmi katedry a je veľmi prínosné rozprávať sa o téme vašej práce s odborníkmi z praxe. Vždy majte na zreteli, že slušná a otvorená komunikácia prináša najviac pomoci.

Nestráťte zo zreteľa zásady akademickej etiky práce so zdrojmi, predovšetkým však čestnosť v práci so zdrojmi. Ak máte pochybnosti o tom, ako môžete vytvoriť originálne dielo, zverte sa svojmu konzultantovi/ke práce alebo sa vráťte k textom tohto manuálu, kde sa píše o záverečných prácach. Každý človek má v sebe tvorivý potenciál, len ho treba prebudiť.

Dôkladné štúdium a premýšľanie vám samo napovie, kde sa nachádza rozpor alebo kritérium pre nové usporiadanie teoretických poznatkov.

Pokiaľ budete na vašej záverečnej práci pracovať systematicky a dlhodobo, budete mať otvorenú myseľ a do jej tvorby zapojíte poznatky z predchádzajúceho štúdia, určite sa vám prácu podarí vytvoriť a obhájiť. Spôsobíte radosť nielen sebe, ale z dobre vykonanej práce sa budú tešiť aj vaši učitelia. Bude to malý, ale významný krôčik k rozvoju pedagogiky ako vedy. Zdokonalíte sa vo vedeckom vystupovaní a preveríte vlastné schopnosti uplatnenia náročnejších myšlienkových operácií na akademickej pôde. Má to zmysel, lebo akademické prostredie je arénou rozvoja ľudského ducha.

Prajeme vám vydarený vstup do krásneho akademickeho obdobia tvorby, prezentácie a obhajoby vašej záverečnej práce.

INFORMAČNÉ ZDROJE

Zdroje použité v manuáli:

- *Vnútorný predpis č. 7/2018 Smernica rektora Univerzity Komenského v Bratislave. Úplné znenie vnútorného predpisu č. 12/2013 Smernice rektora Univerzity Komenského v Bratislave o základných náležitostiach záverečných prác, rigorózných prác a habilitačných prác, kontrole ich originality, uchovávaní a sprístupňovaní na Univerzite Komenského v Bratislave v znení dodatku č. 1 a dodatku č. 2* [online]. Bratislava: Univerzita Komenského, 2018 [cit. 2023-08-01]. Dostupné na: https://uniba.sk/fileadmin/ruk/legislativa/2018/Vp_2018_07.pdf
- *Záverečné práce. Univerzita Komenského v Bratislave* [online]. UK, 2023 [cit. 2023-08-01]. Dostupné na: <https://uniba.sk/o-univerzite/rektorat-uk/cit/citps/ais/zaverecne-prace>
- *Zákon 185/2015 Z. z. Autorský zákon*. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/185/>
- ČERNÝ, David. *Etika umělé inteligence. AI dětem* [online]. AI dětem, 2022 [cit. 2023-08-01]. Dostupné na: <https://aidetem.cz/etika/>
- *Nový algoritmus sa sústreďí na parafrázované, teda preformulované texty*. Univerzita Komenského v Bratislave [online]. UK, 2023 [cit. 2023-08-02]. Dostupné na: <https://uniba.sk/fileadmin/ruk/cit/ais/zaverecne-prace/Novy-algoritmus-theses-2022.pdf>
- Študijný poriadok FiF UK. Dostupné na: (https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/o_fakulte/dokumenty_vnutorne_predpisy/vnutorne_predpisy/VP_11_2023.pdf)
- Aktuality katedry pedagogiky FiF UK v Bratislave. Dostupné na: <https://fphil.uniba.sk/kped/>
- Smernica k DPŠ štúdiu. Dostupné na: https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/o_fakulte/dokumenty_vnutorne_predpisy/vnutorne_predpisy/VP_13_2023.pdf

Odporúčané zdroje k preštudovaniu:

ALLEA: 2011 *The European Code of Conduct for Research Integrity* Strasbourg: Allea. 24 s. ISBN: 978-2-918428-37-4 Dostupné on-line: [Allea](#)

GAVORA, Peter 2008. *Úvod do pedagogického výskumu*. - 4. , prepracované a rozšírené vydanie. - Bratislava : Vydavateľstvo Univerzity Komenského, 2008. - 236 s. ISBN 978-80-223-2391-8

GAVORA, Peter 2007. *Spríevodca metodológiou kvalitatívneho výskumu*. 2.vydanie. Bratislava: Vydavateľstvo Univerzity Komenského, 2007. 229 s. ISBN 978-80-223-2317-8.

HENDL, Jan 2005. *Kvalitatívni výzkum*. Praha : Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

ISO 7144:1986 : *Dokumentation – Presentation of theses and similar documents*. [Dokumentácia – Úprava diplomových prác a podobných dokumentov] a súvisiace štandardy.

KOMÁRIK, Emil. 2003. *Metódy vedeckého poznávania človeka*. 1. vyd. Bratislava : Vydavateľstvo Univerzity Komenského, 2003. 210 s. ISBN 80-223-1717-9.

KUČERA, Miloš 1992. *Orientace školní etnografie*. In *Pedagogika*, roč. 42, 1992. č. 4, s. 455-465.

KUČERA, Miloš (Ed.): *Dítě a hra*. -*Pedagogika*, 2001, č. 4 (Monotématické číslo.) (The Child and the Game.

LICHNEROVÁ, Lucia. 2016. *Písanie a obhajoba záverečných prác*. *Vysokoškolské skriptá pre študentov Univerzity Komenského*. Dostupné on-line [Písanie a obhajoba zaverečných prác \(uniba.sk\)](#)

MAREŠ, Jiří 2010 *Kvalita života žáků*. *Pedagogika*, 1, 2010, č. 1, s. 47- 72. Dostupné on-line [sociológia \(casopispedagogika.sk\)](#)

PLICHTOVÁ, Jana 2002. *Metódy sociálnej psychológie zblízka*. Bratislava : Média, 2002. 350 s. ISBN 80-967525-5-3.

SKALKOVÁ, Jarmila 1983. *Úvod do metodológie a metod pedagogického výskumu*. Praha: SPN. ISBN 14-411-83 204 s.

CHMIDT, V. 1968. *Úvod do pedagogickej metodológie*. Bratislava : SPN, 1968. 135 s.

STN 01 6910:1999. *Pravidlá písania a úpravy písomnosti*. STN ISO 1086:1999 : Informácie a dokumentácia - Titulné listy kníh.

STN ISO 214:1998 . *Dokumentácia - Abstrakty (referáty) pre publikácie a dokumentáciu*.

STN ISO 2145: 1997. *Dokumentácia – Číslovanie oddielov a pododdielov písaných dokumentov*.

STN ISO 690:1998. *Dokumentácia - Bibliografické odkazy - Obsah, forma a štruktúra*.

STN ISO 690-2:2001 : *Informácie a dokumentácia - Bibliografické citácie - Časť 2: Elektronické dokumenty alebo ich časti*.

STN ISO 999: 2001. *Informácie a dokumentácia – Zásady spracovania, usporiadania a grafickej úpravy registrov.*

STRAUSS, A.- CORBINOVÁ, J. 1999. *Základy kvalitatívneho výskumu.* Bozkovice : Nakladateľství Alber, 1999. 210 s. ISBN 80-85834-60-X.

ŠVAŘÍČEK, R., ŠEĎOVÁ, K. et al. 2007. *Kvalitatívny výskum v pedagogických viedach: Pravidla hry.* Praha : Portál, 2007. 374 s. ISBN 978-80-7367-313-0.

ŠVEC, Š. et al. 1998. *Metodológia vied o výchove.* 1. vyd. Bratislava : IRIS, 1998. 303 s. ISBN 80-88778-15-8.

TUREK, Ivan. 1998. *Učiteľ a pedagogický výskum.* 2. preprac. vyd. Bratislava : Metodické centrum, 1998. 119 s. ISBN 80-8052-013-5.

Ďalšie používané zdroje:

- VNÚTORNÝ PREDPIS č. 2/2018 *Smernica rektora Univerzity Komenského v Bratislave. Vnútorný predpis č. 2/2018 Smernica rektora Univerzity Komenského v Bratislave Úplné znenie vnútorného predpisu č. 12/2013 Smernice rektora Univerzity Komenského v Bratislave o základných náležitostiach záverečných prác, rigorózných prác a habilitačných prác, kontrole ich originality, uchovávaní a sprístupňovaní na Univerzite Komenského v Bratislave v znení dodatku č. 1. Dostupné on-line [Vnútorné predpisy \(uniba.sk\)](#)*
- ZÁKON č. 618/2003 Z.z. zo 4. decembra 2003 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon). *Autorský zákon 2023.* Dostupné on-line [Autorský zákon 2023 | AUTORA](#)
- bibliografické služby našej [Akademickej knižnice](#) , [Ústrednej knižnice](#) ako aj databázy [Slovenskej pedagogickej knižnice](#).
- cez portál Ústrednej knižnice sa môžete dostať k medzinárodným databázam, plnotextovým, voľným zdrojom ako aj scientometrickým [Externé informačné zdroje \(uniba.sk\)](#).
- voľný prístup máte k domácej vedecko-odbornému časopisu [Pedagogika.sk \(Slovak Journal for Educational Sciences / Slovenský časopis pre pedagogické vedy — Pedagogika.sk \(casopispedagogika.sk\)](#), ďalej sú dostupné české časopisy [Pedagogická orientace](#), [Pedagogická orientace \(muni.cz\)](#) , [e-Pedagogium](#) s plnotextovým vyhľadávaním <https://e-pedagogium.upol.cz>, [Orbis Scholae Časopis ORBIS SCHOLAE - Karolinum](#). Spomenúť treba aj slovenský časopis [Pedagogické rozhľady](#) a napokon [zoznam pedagogických časopisov](#), ktoré sprístupňuje Slovenská pedagogická knižnica a tiež [NIVAM](#).
- podľa konkrétneho obsahového zamerania vašej záverečnej práce môžeme odporučiť webové stránky [Ministerstva školstva](#) vedy kultúry a športu, NIVaM s jeho súčasťami, najmä [Štátny pedagogický ústav](#), ďalej Štátny inštitút odborného vzdelávania [Štátny inštitút odborného vzdelávania - ŠIOV - štátny inštitút odborného vzdelávania \(siov.sk\)](#). [Iuventa](#), [Národný ústav certifikovaných meraní](#), [Metodicko-pedagogické centrum](#), (teraz sú súčasťou NIVAMu a informačné zdroje majú archivované).

- cenné pedagogické, hlavne však edukačno-psychologické informácie môžete získať na stránke Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie, [Časopisy VÚDPaP » VÚDPaP \(vudpap.sk\)](#)
- [Metodické usmernenie 56/2011](#)), Rektor Univerzity Komenského v Bratislave [Smernica rektora UK](#).
- aktuálne platný [vysokoškolský zákon](#) hovorí v § 52 o tom, že - zameranie bakalárskej práce môže by teoretické alebo praktické. K charakteristike diplomovej práce sa vysokoškolský zákon vyjadruje nepriamo. Zdôrazňuje, že štúdium sa zameriava na získanie teoretických a praktických poznatkov založených na súčasnom stave vedy, techniky alebo umenia a na rozvíjanie schopnosti ich tvorivého uplatňovania pri výkone povolania alebo pri pokračovaní vo vysokoškolskom štúdiu podľa doktorandského študijného programu (tamže, §53). Podobné usmernenia uvádza aj [Smernica rektora UK](#) .

PRÍLOHY

1. Príloha: Posudok konzultanta/ky (tlačivo)

MANUÁL K VYPRACOVANIU, PREZENTÁCII A OBHAJOBE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

© prof. PaedDr. Adriana Wiegerová, PhD., doc. PhDr. Mária Matulčíková, CSc.,
Mgr. Janka Medveďová, PhD.

Vydala Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta, 2024
1. vydanie

Vydané v elektronickej forme.